No. 108. DONDERDAG 8 SEPTEMBER. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.4.. — De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Drenthe,

brengen door deze ter kennis van de Besturen en ingezetenen der verschillende gemeenten in deze provincie,

dat door den Raad der gemeente Vledder, met intrekking van het besluit, waarvan mededeeling is gedaan in de bekendmaking, geplaatst in de *Drentsche Courant* van 21 Julij ll., nader is besloten tot het instellen eener tweede markt in die gemeente, welke jaarlijks zal gehouden worden *op den laatsten vrijdag der maand April*, en

dat, wanneer hiertegen bezwaren mogten bestaan, de bedoelde Besturen of ingezetenen die bezwaren alsdan vóór den 22 September e. k. aan Gedeputeerde Staten schriftelijk zullen kunnen kenbaar maken

Assen den 6 September 1859.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H HOFSTEDE, Griffier.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen,

brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de OVERSCHOUW over de bij de eerste schouw gebrekkig bevonden panden in de stroomen en waterleidingen zal plaats hebben op zaturdag den 17 September e.k.

Assen den 31 Augustus 1859.

VAN DER FELTZ, Burgemeester.
G. L. W. VOS, Secretaris.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

8 Sept.

Koning *Victor Emanuel* heeft Zaturdag jl. de deputatie van Toscane in plegtig gehoor ontvangen en haar, op het onze Lezers reeds bekende voorstel dit geantwoord: „Ik ben zeer gevoelig voor den wensch der vertegenwoordigende vergadering van Toscana. Ik en mijn volk zeggen u daarvoor dank. Die wensch was ons welkom als eene plegtige betuiging van den wil van het Toscaansche volk, hetwelk, de laatste sporen van de heerschappij der buitenlanders uitwisschende, tevens wenscht bij te dragen tot de schepping van een magtig koningrijk dat een bolwerk voor Italie's onafhankelijkheid moet zijn.

„Doch de vergadering heeft gewis begrepen dat de vervulling van dien wensch niet anders kan geschieden dan door middel der onderhandelingen welke over Italie's aangelegenheden zullen gevoerd worden.

„Steunende op de regten, welke uw wensch mij geeft, zal ik voor uw verlangen pleiten.

„Ik zal Toscana's zaak ondersteunen bij die mogendheden, op welke de vergadering hare hoop vestigt, en vooral bij den grootmoedigen Keizer der Franschen, die zoo veel voor de Italiaansche natie heeft gedaan.

„Ik hoop dat Europa niet weigeren zal in Toscana het werk der wederopbouwing te volbrengen, hetwelk het, onder minder gunstige omstandigheden, in Griekenland, Belgie en de Donau Vorstendommen volbragt heeft.

„Uw edel land geeft een bewonderenswaardig voorbeeld van gematigdheid en eendragt. Bij deze deugden zult gij die voegen, welke de zege van edele ondernemingen verzekert en alle hinderpalen te boven komt, namelijk de volharding.”

Men ziet — de Sardinische Monarch zal aannemen wat hem wordt aangeboden, als Europa daarop zegt: f i a t!

En zal Europa dit zeggen?

Velen zeggen, dat het jawoord te wachten is van Engeland, Rusland en Pruissen, maar dat Oostenrijk met volle keel zal roepen: „n e e n”, zelfs driemaal „n e e n!”

En Frankrijk?

Er zijn, die met het oog op dat Rijk; aldus redeneren:

„Sardinie wordt voor Frankrijk te sterk, als het vergroot is door Parma, Toscane en Modena, want het zou dan elf millioen zielen tellen en dus even magtig zijn als Pruissen. Maar er is meer. Oostenrijk voert thans weer een groot woord en roept: „ik eisch volledige uitvoering van het tractaat van Villafranca, niet meer, doch ook niet minder. Een woord is een woord!” Frankrijk moet erkennen, dat Oostenrijk eenig regt heeft om zoo te spreken en laat dus de zaken vooreerst haar gang gaan; ja belemmert de Italianen in geen enkel opzigt (de praatjes van Graaf *Reiset* en Graaf *Poniatowski* beteekenen toch zeer luttel), om zich zelven te organiseren en — weg te geven. Hij is er zelfs niet tegen, dat Koning *Victor Emanuel* de hem aangebodene souvereiniteit voorloopig en voorwaardelijk tevens aanneemt, wel overtuigd, dat in 't hoogste ressort zal gezegd worden: „dat kan niet!” En wat dan wel? Dat Midden-Italie geplaatst wordt onder een lid van de Dynastie *Bonaparte*. En dat lid is? Gij raadt het gewis, waarde lezers! Prins *Napoleon*, de gemaal van Prinses *Clotilde*. Daardoor zouden de Toscaners c s. zeker zijn, dat zij eene constitutie verkregen, want de Prins is zeer vrijzinnig en tevens gewaarborgd tegen de booze lusten van Oostenrijk, dat gewis altijd op zijne beloerigt, om weer in te slikken wat het op zoo onplezierige wijze verloor. Om nu allen schijn van familiebelang weg te nemen, zou Italie de kroon geven aan Prinses *Clotilde* en wel door het algemeen stemregt. Zoo toch zou het eene Hertogin zijn en geen Hertog, die tot den troon werd geroepen. Maar man en vrouw zijn één, dat wij in de politiek zeggen: de vrouw is een aanhangsel van den man en heeft in alles zoo wat niets te zegggen, ten zij zij ook op den troon wete te regeren door een zijden pantoffel, iets, dat wel eens gebeurd is, maar met een *Bonaparte* nog al moeijelijk valt.

De tijd zal leeren wat hiervan is en wij doen niets meer, dan te verhalen wat een ander zegt.

De conferentie te Zurich heeft veel gekeuveld en weinig tot stand gebragt en men beweert nog altijd, dat zelfs de schuld, die Sardinie zou overnemen, is gewezen van de band — dat te gelooven is.

Onder de geruchten van den dag behoort ook, dat Keizer *Napoleon* met Keizer *Frans Jozeff* eene zamenkomst zal hebben in eene Zwitsersche stad, en Koning *Leopold* van Belgie, de „algemeene zaakwaarnemer”, den Franschen Keizer zal spreken te Biarritz. Over zijn schoonzoon, de ex-Onderkoning van Lombardije? Nu een Aartshertog *zonder Land*. Zeer waarschijnlijk, want Koning *Leopold* is een goed, speculerend vader en ziet zijn schoonzoon gaarne in eene eervolle, winstgevende zaak.

Dat Oostenrijk, hoe net dan ook pruttelt, toch geen plan heeft, om door het zwaard te halen wat het met woorden niet kan krijgen, blijkt uit de maatregelen, die het nam tot bezuiniging bij het leger. Dat is een sterk en verblijdend bewijs en beter dan alle diplomatieke nota's en conferentien.

De Engelsche pers spot lustig met de diplomatieke heeren van Zurich, die kwamen, elkanderen deftig complimenteerden, keuvelden, aten, toasten instelden en — niets uitvoerden. Zij roept Midden-Italie toe: bravo! en zegt tegen Koning *Victor Emanuel*: „pak aan, wat u wordt gepresenteerd!” Wat zij zou zeggen, als straks Prinses *Clotilde* vraagt om de kroonen der Hertogen en der Parmasche Hertogin?

Te Turijn verscheen eene deputatie uit Milaan, met vriendelijk verzoek, dat de Toscaansche deputatie ook een uitstapje make naar Lombardije's hoofdstad

Met alle pleizier! was 't antwoord en niemand heeft er iets tegen.

De volksvertegenwoordiging, te Bologna vergaderd, heeft dit voorstel in overweging genomen: „het wereldlijk bewind over de Romagna is vervallen!” en men voorspelt dat het met algemeene stemmen zal worden aangenomen.

Hoe grievend voor *Pius IX!* Ontzettend hard is het volksoordeel over het regerings-systeem der Italiaansche Vorsten. Ook de goede Hertogin van Parma die zich echter niet vrij wist te houden van Oostenrijkschen invloed, 't is haar te vergeven, die zwakke vrouw! moet het beleven, dat meer dan *zestig duizend* Parmasche kiezers, op de vraag hun gedaan: wilt gij leven onder den scepter van koning *Victor Emanuel*, antwoordden: *ja!* Slechts *vijf honderd en zes* bleven haar trouw.

Toch is er een gekroond Hoofd, dat op dit oogenblik protesteert tegen de beweging in Parma, en dat is de Koningin van Spanje. 't Is de stem des bloeds, maar hoe krachteloos is zij!

Graaf *Cavour*, wiens geest nog leeft en werkt in het Sardinisch Bewind, bezocht Turijn, sprak uren lang met den Koning en diens Ministers over den ..ch van Oostenrijk: terugkeer der Hertogen en der Hertogin!”

Gewigtig, hoogstgewigtig zijn de jongste tijdingen uit Rome. De Fransche gezant aldaar, de heer *de Grammont* die Parijs bezocht en met zijn Gebieder over de Romeinsche zaken handelde, is teruggekomen in de zoogenaamde „eeuwige stad” met eene voor *Pius IX* zeer grievende boodschap, en wel met deze: „laat de Legatien het bestuur behouden, dat zij zich zelven gaven, een bestuur dat geheel uit leeken bestaat. Benoem gij een Gouverneur te Bologne, die uwe suzereiniteit vertegenwoordigt, doch zoowat niets te zeggen heeft, behalve in diplomatieke aangelegenheden, en ontvang dezelfde belastingen en schattingen, die u thans worden opgebragt!”

Welk een eisch, en die wordt vernomen van den zeer beminden zoon der Roomsch-Catholieke kerk! Als het Protestantsche Engeland of Pruissen zoo sprak, 't zou te gelooven, zelfs niet vreemd zijn, maar Frankrijk, het Catholieke Frankrijk, is het eerste, dat tornt aan de wereldlijke magt van den zoogenaamden „heiligen Stoel” van Petrus!

Inderdaad, uit Frankrijk steekt men naar het hart van den Paus, en een kreet van smart zal er gewisselijk oprijzen uit het Vatikaan, van de rots, die het woeden der elementen zou trotseren tot aan den jongsten dag!

Men zegt dan ook reeds, dat de Paus door het voorstel van den heer *de Grammont* diep getroffen was Wel vreesde hij voor verkorting van zijne wereldlijke magt door de hand der democratie, maar dat die des Keizers zich daartoe zou leenen, dat is een scherpe doorn in 't vleesch van den opvolger van Petrus.

Rome ondergaat zware beproevingen, en waar is het einde! Er zal nog meer gebeuren, als het licht overal schijnt.

Dat het Protestantsche Engeland en Pruissen zich verheugen over den loop der zaken in Italie, is natuurlijk, want zij bepleiten overal de belangen der vrijheid, zoowel op maatschappelijk als zedelijk gebied. Zij willen vooral, dat de mensch vrij zij in zijne betrekking tot God en geen tusschen-personen, die voorschrijven *wat* men heeft te gelooven en hoe men dat geloof in 't openbaar moet belijden. God sprak in zijn woord tot den sterveling en deze mag niet gedwongen worden om dit woord anders te lezen, dan het luidt. Die dwang zal eens ophouden, ook zonder politieke magt, maar het is de pligt van elk die het licht lief heeft om het oogenblik te verhaasten. De mensch moet altijd beproeven of hij ook een middel in Gods hand is tot uitbreiding van het rijk der waarheid.

De Engelsche pers geeft zich steeds veel moeite, om te bewijzen, dat Groot-Brittanje zich sterk moet maken omdat het niet afhankelijk wil zijn van de luimen of van de wijsheid van een enkel man, wie die man ook moge zijn.

Engeland wil Frankrijk geen duim gronds, geen enkele stad, geen enkel schip, geen enkel kanon ontnemen, maar het wil evenmin, dat het door een ander gedwongen worde iets te g e v e n. Het wil meester zijn van zijn eigen lot.

Dat Frankrijk zich voortaan wijde aan werken des vredes — zegt de *Times* — en de hartstogten zullen wijken en er zal minder gesproken worden over oorlog en geruchten van oorlog. Dan zal het in de Engelschen altijd goede vrienden en trouwe bondgenooten vinden.

Ziedaar, waarde lezers! het nieuws van den dag, dat niet onbelangrijk is, hoewel er nog veel overblijft te regelen. Een ding is echter verblijdend, de begeerte namelijk om vrede te houden, die zoowel is op te merken bij Frankrijk als bij Oostenrijk, en die met vreugde begroet wordt door allen, die hunne kinderen lief hebben en prijs stellen op het goed, betaald met zweet en bloed der vaderen, of door eigen vlijt en zuren arbeid verzameld.

Wij deelen nog de volgende Telegrafische berigten mede:

Turijn. 5 Sept. Volgens eene officieele dépêche uit Florence van heden, heeft gisteren avond in alle steden des lands eene schitterende verlichting, gepaard met vreugdebedrijven plaats gehad. De wapens van Savoye zijn onder de levendigste toejuichingen boven de poorten van het paleis Vecchio en Pitti geplaatst. Door den gemeenteraad van Florence zijn op dit feest de woorden des konings aan de landlieden, die aan de algemeene vreugde deelnemen, uitgelegd.

Weenen, 5 Sept. De *Wiener Ztg.* wederlegt in hare avondeditie eenige verontrustende geruchten betreffende den loop der konferentie te Zurich. Het blad drukt de hoop uit, dat zij tot een goed einde zal leiden en beschouwt de aanwezigheid van de achtergeblevene Fransche troepen, als dienstig tot behoud van de openbare orde en rust.

Parijs, 6 Sept. De *Constitutionel* bevat heden een artikel ter wederlegging eener Parijsche korrespondentie van de *Indépendance Belge*, volgens welke de keizer vijandige plannen tegen Engeland zou koesteren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 5 Sept. 0.75 El; † AP. 7.70 Gev. 1 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 5 Sept. 5 voet 2 duim; 5 voet 3 duim Rijnlandsch.

Den 5 dezer zijn H. M. de koningin en de jeugdige prins *Alxeander* met gevolg naar Stuttgart vertrokken.

— Men leest in een Haagsch blad: Laatsleden zaturdag is te Rijswijk, in tegenwoordigheid der leden van de kommissie voor het gedenkteeken op het graf van *Tollens*, de eerste steen gelegd door jhr *H. G. Caan J. van Neck*, den achtjarigen zoon van den Burgemeester van Rijswijk, lid dier kommissie,

— Men verneemt dat het 4. reg drag. in het volgende jaar weder te 's Hage in garnizoen zal komen, en alsdan als huzaren zal worden georganiseerd.

— Uit 's Hage schrijft men: Ten gevolge van het groot aantal zieken in de garnizoenen te Haarlem en Leiden, heeft Z Exc. de Minister van Oorlog last gegeven, dat weder een gedeelte dezer zieken naar herwaarts zal worden gezonden en alhier worden behandeld, daar evenwel het hospitaal vol zijnde, geene lijders meer kan opnemen, zoo heeft Z. Exc. bevolen, dat er in de Willemskazerne voor hen een hulphospitaal zal worden opgerigt.

— In 't kamp bij Zeist werd de jaardag van den Prins van Oranje gevierd door eene groote parade en illuminatie. Er was daar Zondag weder eene groote menigte nieuws-

gierigen bijeen, bij wie meerendeels eene genoegelijke gewektheid bestond. — Jammer dat de dag door 't veelvuldig gebruik van sterken drank weder met eene misdaad moest eindigen. Twee boeren kregen twist, ten gevolge waarvan de een den ander een mes-steek toebragt; de gewonde is in 't hospitaal gebragt en de misdadiger in hechtenis genomen.

In 't kamp van Zeist hebben voortdurend gewone oefeningen plaats. Ofschoon het reeds zeer koel wordt, hoopt men bovenal, dat de regenvlagen zullen ophouden, en daardoor het kampleven weder wat aangenamer zal worden.

— Donderdag ll. zijn door den heer Regter-Commissaris te Zwolle, verhoord twee arbeiders uit Genemuiden, en zulks krachtens bevel tot dagvaarding in persoon door de Regtbank tegen die personen afgegeven, ter zake van hoon jegens Z. M. den Koning.

— Bij een goud- en zilversmid te 's Hage heeft in de vorige week bij nacht diefstal met inbraak plaats gehad; de dader is door de politie te Dordrecht aangehouden. Hij moet in het bezit van geld en voorwerpen zijn gevonden en ook de daad beleden hebben. Hij moet evenwel voorgegeven hebben een medepligtige te hebben, die zich te Rotterdam bevindt, en is ten dien einde, onder geleide van twee agenten van politie, naar Rotterdam vertrokken. Aldaar aangekomen, begaven zij zich in een door hem aangewezen logement, waar zich zijn medepligtige zou bevinden. Na eenig verblijf aldaar begaf hij zich naar het geheim gemak; de agenten wachtten op zijne terugkomst maar... de vogel was reeds gevlogen en de ijver der Dordsche politie in de aanhouding van den dief werd beloond door eene ontsnapping aan de waakzaamheid der beide Dordsche politiedienaren.

— In de gemeente Chaam doet zich de navolgende niet onbelangrijke zaak voor. De hoofdonderwijzer der openbare school aldaar, een allezins achtenswaardig man, werd eenigen tijd geleden door den Raad dier gemeente uit zijne betrekking ontslagen, op grond, dat het onderwijs op zijne school niet voldoende was. De plaatselijke schoolcommissie vond echter het onderwijs goed en wendde bij den Raad pogingen aan tot intrekking van het besluit, doch zonder eenig gunstig gevolg. Daarop volgde een onderzoek in loco, eerst door den district-schoolopziener, daarna door den inspecteur van het lager onderwijs in Noord-Brabant, welke ambtenaren over het onderwijs op de openbare school hunne goedkeuring te kennen gaven, en den Raad, doch zonder eenig resultaat, tot intrekking van zijn besluit aanspoorden. Thans verneemt men, dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant den Raad hebben geschreven, om onmiddelijk tot de intrekking van zijn genomen besluit over te gaan, daar het anders ter vernietiging aan Z. M. den Koning zal worden voorgedragen.

— Volgens het beweren der bijenhouders is de kwaliteit van den honig, in dit jaar gewonnen, beter dan sedert 48 jaren het geval was.

— De oudste dienstdoende onderwijzer in Nederland, reeds in 1796 aangesteld en dus 63 jaren als zoodanig werkzaam, is in de vorige week te Vlaardingen op 85jarigen leeftijd overleden.

— De *'s Grav. Nieuwsbode* zegt „uit goede bron te vernemen, dat de Regering in deze maand bij de Tweede Kamer zal indienen een omgewerkt spoorwegplan, zoo wel voor 't noorden als voor 't zuiden — een plan, dat aller wenschen zal trachten te bevredigen."

's Gravenhage, 7 Sept. De concessie voor den Zuiderspoorweg is gewijzigd. De Zeeuwsche lijn moet nu worden aangelegd gelijk met de overige. De rigting der Zuiderlijn blijft, doch te gelijk moet worden uitgevoerd: *a.* Een weg van Tilburg over 's Bosch naar Nijmegen, en *b* de verbinding van Arnhem met Nijmegen, waardoor Arnhem het centraalpunt wordt tusschen Noord en Zuid: *c.* een weg van Tilburg over Eindhoven en Helmond naar Venlo, en *d.* eene regtstreeksche verbinding van Nijmegen met Maastricht, zoodat tot Venlo eene nieuwe lijn zou worden geconcedeerd.

Harlingen, 3 Sept. Aangaande den moord, heden morgen ten half zeven ure, dus bij klaar lichten dag en op de openbare straat gepleegd, kan men thans eenige bijzonderheden mededeelen. De misdadiger, met name *de Graaf*, is klein van persoon en van middelbare jaren; hij heeft, naar men zegt, met niet lange tusschenpoozen bij herhaling te Leeuwarden gezeten en den laatsten keer 5 jaren Hij was in de maand Mei ontslagen en viel de vermoorde gedurig lastig met het aanzoek weder met haar in vereeniging te leven, doch zij moet te kennen gegeven hebben, niet meer met hem te doen te willen hebben. Daarop zijn van den kant van *de Graaf* bedreigingen van moord gevolgd en woensdag ll. moet hij reeds een aanslag op het leven der verslagene beproefd hebben, doch zijn opzet hebben laten varen, op hare belofte, voortaan vereenigd met hem te leven. Het voorkomen van den beklagenswaardigen moordenaar is uiterst onverschillig; zijne antwoorden, zoowel aan den commissaris van politie bij het voorloopig onderzoek, als aan personen, die hem in zijne gevangenis in den loop van den dag bezochten, getuigen van een verstokt gemoed, en wanneer dit bestaan het gevolg mogt zijn van de inademing der zedelijke atmosfeer in de groote gevangenissen, dan ware het wel te wenschen, dat het cellulaire stelsel meer algemeen mogt worden ingevoerd. De wonden zijn aan de overledene toegebragt met een mes, dat de gevangene aan beide kanten tot een puntig werktuig had geslepen; het is een der Duitsche fabriekaten, waarop men wel spreuken leest en door eene zonderlinge toevalligheid staat op het hecht van het mes: *Heute roth, morgen todt.* Van de wonden, vijf aan de regterzijde onder de borst, een in de linkerborst en een onder den linkerarm, moet, volgens getuigenis van een geneeskundige, de laatste doodelijk zijn geweest. De ongelukkige heeft nog eenigen tijd geleefd en is door toeschietende menschen in een pakhuis gebragt; zij heeft stervende haar kind, dat ook het kind van *de Graaf* moet zijn, in het aandenken der omstanders aanbevolen. De gevangene is niet in eene herberg, maar in den aanleg aan den buitenkant der stad gegrepen door den genoemden rijksveldwachter, geassisteerd door verschei-dene koeijendrijvers. Het moet nog al moeite gekost hebben den moordenaar te beschermen tegen de behandeling van het verontwaardigde volk.

Groningen, 6 Sept. Bij besluit van Gedeputeerde Staten dezer provincie van den 1sten dezer is de opening van alle geprivilegeerde jagtbedrijven, bedoeld bij art. 15 van de jagtwet, voor zoover de opening daarvan niet reeds is bepaald, vastgesteld op maandag 12 Sept. *Gron. Ct.*

Zwolle, 3 Sept. Men herinnert zich den tijd niet, waarin het vette vee in deze streken zoo gezocht werd als sedert eenige weken. Bijna dagelijks ziet men vreemde opkoopers, die tegen ongehoorde prijzen nemen wat zij krijgen kunnen en dat naar Pruissen, Belgie en Engeland verzenden. Voor koeijen, die in Mei en Junij f 80 a f f 90 hebben opgebragt, wordt nu gereëlijk f 160 a f 170 besteed, terwijl een prijs van f 200 a f 225 voor puik goed nu geene zeldzaamheid is. Gebrek aan hooi in het vorige jaar waardoor vele veehouders tegen elken prijs hebben moeten verkoopen, en de overvloed van voeder thans, zijn als de voornaamste oorzaken van dit buitengewoon verschil te beschouwen. *Id*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Een hôtel in de Champs-Elysées te Parijs is het tooneel van een ontzettend ongeluk geweest. Een jong gehuwd engelsch paar bewoonde eene kamer in dat hôtel. Op het oogenblik dat beide zouden gaan wandelen, stak de man een sigaar aan en wierp den lucifer, dien hij daartoe gebezigd had, onder den schoorsteenmantel. De vrouw plaatste zich toen voor den spiegel boven den schoorsteen; de rand van haar barège-kleed kwam met den nog glimmenden lucifer in aanraking, ten gevolge waarvan het kleed vuur vatte en de ongelukkige zich weldra door vlammen omringd zag, die haar echtgenoot, niettegenstaande de wanhopigste pogingen, niet kon bedwingen. Weinig uren later gaf de drie-en-twintigjarige vrouw na een vreeselijk lijden, den geest.

— De *Mémorial des Pyrenées* deelt een hoogst belangrijk berigt mede: de keizerlijke prins — meldt het blad, dien men vroeger voor doofstom wilde doen doorgaan, spreekt zeven vloeijend engelsch, spaansch en duitsch als fransch. De *Köln. Zeit.*, deze mare uit de kolommen van den *Mémorial* overnemende, plaatst een vraagteeken achter het woord duitsch.

— In het huis van arrest te Besançon is door drie gedetineerden eene stoute poging gewaagd om te ontsnappen Twee hunner grepen daartoe den cipierskneeht bij zijn gewoon bezoek in de vertrekken der gevangenen bij den keel en hielden hem zoo hevig bekneld: dat het bloed hem uit den mond vloeide en, gelijk later bleek, hunne nagels hem in het vleesch waren gedrongen. De derde liep daarop naar den schildwacht, die op de binnenplaats van het gebouw stond, en beval hem de wapens af te leggen, doch deze verweerde zich met zijne bajonet te goed, om zijn aanvaller gelegenheid te geven van hem bij het lijf te krijgen, en den directeur te hulp riep. Deze kwam, doch werd door de twee eerstgenoemden insgelijks aangegrepen; terwijl een pitoolschot, hetwelk hij op de misdadigers loste, het doel miste. Hierop verscheen de militaire wacht, die het drietal weldra overmeesterde. Twee der gevangenen, voor de gevolgen beducht, hebben zich vervolgens door zelfmoord aan hunne geregte straf onttrokken, terwijl de derde, die thans alleen voor den regter moest verschijnen, in et verhoor verklaard heeft; dat zijn doel alleen was geweest een wapen in handen te krijgen, om den aangerandeu cipierskneeht te hulp te schieten. Desniettegenstaande is zijn straftijd wegens het voorgevallene voor een jaar verlengd.

— Dezer dagen is in een stadje in de nabijheid van Mobile een zeer merkwaardig huwelijk gesloten. Niet alleen dat bruidegom en bruid ieder ongeveer 70 jaren oud zijn, maar zij waren dertig jaren geleden reeds met elkander gehuwd, hetten toen dat huwelijk door echtscheiding ontbinden, waarna de man eene andere vrouw en de vrouw eenen anderen man nam. Weduwnaar en weduwe geworden zijnde, ontmoetten zij elkander onlangs en besloten voor de tweede maal met elkander in den echt te treden.

ENGELAND.

De Koningin van Engeland heeft aan dr. *Smethurst* voorloopig kwijtschelding van de doodstraf verleend, op grond dat de dood van miss *Bankes* ook natuurlijke oorzaken had kunnen hebben.

— Onlangs is melding gemaakt van de nieuwe goudbronnen, welke in Amerika zijn gevonden en bij welke de zoozeer genoemde mijnen en placers in het niet verzinken. Het zijn namelijk de graven van Indianen (huacas), welke deze nieuwe bronnen leveren. Men vindt er afgodsbeelden en andere voorwerpen van het zuiverste goud. In Chiriqui heeft men zich slechts de moeite te geven om het op te rapen. Het kan dus geene verwondering baren, dat nog nimmer zoovele goudgravers op een plek bijeenkander zijn geweest als in dat district. De ontdekking van deze nieuwe goudbronnen is geheel toevallig geweest. Een boom drie of vier eeuwen oud, werd door een stormwind ontworteld en weldra werden in den aldus geopenden kuil hoopen goud gevonden. De tijding van deze ontdekking verspreidde zich met eene ongeloofelijke snelheid; de laatste berigten spreken van ontzettende sommen, welke reeds gevonden zijn. Een ooggetuige meldt dienaangaande het volgende: Ik heb niet minder dan honderd pond van deze kostbare voorwerpen gezien. Er bevinden zich zeer belangrijke onder, de meeste hebben de gedaante van dieren, zooals schildpadden, krokodillen, enz. Alle brieven, uit Chiriqui ontvangen, zeggen, dat het aantal dezer graven onberekenbaar groot is. In de geheele provincie zijn thans 2000 inboorlingen werkzaam. Gemiddeld raapt ieder hunner 70 pond op. Een der goudzoekers vond eene soort van hoed of kroon, zeer kunstig bewerkt en niet minder dan 20 ponden wegende. Het behoeft niet gezegd te worden, dat de landbouw er geheel en al wordt verzuimd. Zoo de stoombooten geene levensmiddelen aanbrengen, zal menigeen dezer rijken van honger moeten omkomen. Het zonderlingste van de zaak is, dat in Maryland eene maatschappij bestaat, welke zich reeds sedert eenigen tijd geconstitueerd en ten doel gesteld heeft de ontginning van de gronden in het district Chiriqui, waarvan zij eigenares is en waar het goud op dit oogenblik bij schepels wordt gevonden. De aandeelhouders beweren regt te hebben op het gevonden goud, doch de goudzoekers schijnen zich weinig daaraan te storen.

— In de Kanadasche dagbladen (*N. A*), las men dezer dagen bijna niets anders dan bijzonderheden, aangaande de ontvoering van een Protestantsch meisje door Roomsch Katholieken — Zekere Heer *Leander Starr*, te Montreal, heeft eene dochter, een welopgevoed, verstandig meisje, hartelijk aan hare ouders verkleefd, enz. en. Omstreeks twee maanden geleden, werd zij op zekeren morgen vermist, en vond men in hare slaapkamer een briefje, inhoudende, dat zij het als pligt jegens God beschouwde, hare ouders te verlaten, en den godsdienstigen vrede in een klooster te zoeken. Haar radelooze vader stelde dadelijk alle pogingen in het werk om haar verblijfplaats op te sporen. De roomsche bisschop gaf hem vergunning de kloosters te doorzoeken. Hij zocht echter te vergeefs. Drie dagen later ontving hij eenen anderen brief, waarin hem Mejufvrouw *Starr* meldde, dat zij zich zoo gelukkig in een klooster geplaatst vond, waar zij de wereld zoude trachten te vergeten. De ongelukkige vader liet zich hierdoor niet afschrikken maar zette gedurende zes weken zijne nasporingen onvermoeid voort. Eindelijk vond hij zijne dochter in een klooster te Toledo, waarin hij door list was binnengedrongen. Het arme meisje zag er vreeselijk vervallen door ziekte en verdriet uit, en wenschte niets vuriger, dan weder onder het ouderlijk dak terug te keeren.

— Men zegt, dat in de stad Philadelphia in de Vereenigde Staten van N-Amerika, welke ongeveer een half millioen inwoners telt, niet minder dan drie honderd klubs bestaan, wier leden zich uitsluitend met het zoogenaamde *spiritualisme* bezig houden. Zij zijn niet meer tevreden met den eenvoudigen tafeldans en met de klopgeesten, maar roepen geesten op, die dan ook in den regel zoo beleefd zijn te verschijnen, allerlei verschikkelijke vertooningen te geven en eene menigte „openbaringen" te doen. Deze worden door de spiritualisten met een geloof, dat bergen verzetten zou, voor onomstootelijk waar gehouden; men haalt medelijdend de schouders op over iedereen, die aan deze zaken twijfelt en zich niet wil laten bekeeren tot datgene, wat men voor „harmonische philosophie wil uitgeven.

Binnen den tijd van tien jaren heeft dit „spiritualisme" alleen in N.-Amerika veel meer dan een millioen belijders gevonden, ja, men verzekert zelfs, dat hun aantal alleen in dat land reeds tot vier millioenen is aangegroeid. Zooveel is zeker, dat het naar alle zijden heen verspreid is en, hoe dwaas het overigens wezen moge, toch als een gewigtig verschijnsel moet beschouwd worden. Ook in Europa heeft het eene groote menigte aanhangers, de geloovigen zijn onvermoeid in de verbreiding hunner leer en hebben zelfs reeds aan een hof eene rol gespeeld, om raad te geven aangaande de toekomst. *Napoleon III* was dikwijls in aanraking met een spiritualist uit New-York.

Dit nieuwe geestengeloof werkt zeer verderfelijk en maakt vele hoofden op hol, want het is bewezen, dat een groot gedeelte van de bewoners der onderscheidene krankzinnigengestichten door het spiritualisme in hun beklagenswaardigen toestand geraakt zijn. Terwijl de natuurwetenschap eene hoogte en eenen omvang bereikt heeft, grooter dan ooit te voren, vervallen de menschen weder in het donkerste bijgeloof.

DUITSCHLAND.

Een zeer merkwaardig voorval heeft onlangs in Hongarije plaats gehad. Men was op de beerenjagt en het gelukte aan de jagers met groote moeite, eene oude beerin te vellen. Nauwelijks lag zij op den grond, toen een meisje van ruim twaalf jaren van achter een boschje te voorschijn sprong en zich met jammerlijk gehuil op het stervende beest wierp. Na vele vergeefsche pogingen gelukte het, door middel van touwen en strikken, het wilde kind (want anders was het niet) magtig te worden Een ingesteld onderzoek heeft nu aan het licht gebragt, dat voor bijna twaalf jaren het dochtertje eener boerin verdwenen was, zonder dat men er een spoor van had kunnen ontdekken. De „kleine wilde" is daarop door zekere gravin *Erdödi* aangenomen en wordt aanvankelijk met vruchten, honig en raauw vleesch gevoed. Aller verwachting is hoog gespannen om te vernemen, als zij eenige opvoeding genoten en spreken geleerd heeft, op welke wijze zij in haren vroegeren wilden toestand leefde.

— De akademie-prediker te Insbruck, de jezuïtenpater *Max von Klinkowstrom*, bekend door zijne hevige ultramontaansche leerredenen, is naar Ischl ontboden, om daar de Zondagpredikatien te houden, gedurende de aanwezigheid van aartshertogin *Sophia*, keizerin *Karolina Augusta*, hertogin *Adelgunde* van Modena en de aartshertogen *Karel*, *Lodewijk* en *Karel Lodewijk*, die allen tot de beschermers van het genootschap van Jezus behooren. Men verneemt dat de afgetreden minister *von Kempen* zich de meeste vijanden onder de hoogere standen heeft berokkend door genoemden geestelijke te beletten met zijne predikatiën te Weenen voort te gaan.

— Het Protestantsch Konsistorie te Weenen heeft namens het ministerie van binnenlandsche zaken de mededeeling ontvangen hoe de Keizer er in bewilligd heeft, dat voortaan bij alle Protestantsche gemeenten in Oostenrijk jaarlijksche inzamelingen ten behoeve der *Gustaaf Adolf* Vereeniging zullen mogen gehouden worden.

— Dezer dagen is te Weenen eene brochure, over de stelling der Israelieten, onder *Ferdinand II*, verbeurd verklaard en wel omdat die Keizer er te zeer in geprezen werd.

ITALIE.

De pauselijke en centraal-Italiaansche legers, zegt men dat in de vlakte van la Cattolica tegenover elkaar staan.

Omtrent de vorming van het pauselijk leger, verneemt men, dat het voor een derde bestaat uit Romeinsche vrijwilligers, die zoodra mogelijk deserteren: men be-

rekent dat per dag 27 worden aangeworven en 30 deserteren.

Men zegt, dat generaal *Fanti* het opperbevel over het Midden-Italiaansch leger heeft aanvaard.

Te Bologna zijn de postzegels met het pauselijk wapen afgeschaft.

SPANJE.

Nadere tijdingen uit Ceuta melden, dat de Spanjaarden den 24 en 25 Aug. telkens geslagen zijn als zij een uitval hebben willen doen, en de Arabieren niet uit hunne voordeelige positien in den omtrek hebben kunnen verdrijven.

De te zenden expeditie zal worden aangevoerd door generaal *Echague*. Eene flottille bestaande uit een linieschip, twee fregatten, een korvet en zeven of acht stoomvaartuigen zal in de Andalusische wateren of misschien wel in de wateren van Tanger gezonden worden.

Men spreekt van eene expeditie van 40000 man en veel grootere plannen ten opzigte van Marokko, maar het zal reeds mooi genoeg zijn als het kleinere plan tot uitvoering komt.

ASSEN, 8 Sept.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 8 Sept. Woensdag e.k. zal de sluiting van dit zittingjaar van onze beide Kamers plaats hebben.

Amsterdam. Woensdag, 7 Sept. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. $64\frac{13}{16}$ percent. dito 4 pCt. $98\frac{5}{8}$ per cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $105\frac{5}{16}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $75\frac{7}{8}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad onveranderd. — Raapolie onveranderd, op zes weken f 35¼. — Garst f 3 hooger. — Graanmarkt overigens onveranderd.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 3den September 1859, No. 81, is benoemd tot president van het provinciaal geregtshof in Overijssel mr. *G. T. J. Wichertink*, thans raadsheer in hetzelfde hof.

— Wij vernemen, dat er maatregelen zijn genomen, om de ingezetenen dezer en van de naburige gemeenten in de gelegenheid te stellen, ten einde adressen te onderteekenen aan Z. M. den Koning omtrent den Noorder-Spoorweg, van gelijke strekking als dat, hetwelk door den Raad dezer gemeente is ingediend en door ons is medegedeeld.

Wij vertrouwen, dat de bedoelde ingezetenen gretig van deze gelegenheid zullen gebruik maken, daar het bezit van spoorwegen voor deze provincie van het allergrootste belang is, nog niet zoozeer om de groote voordeelen, welke daaruit onmiddelijk zullen voortvloeijen, als vooral om het groot en onherstelbaar nadeel, dat de Provincie in het vervolg van eene uitsluiting zou ondervinden. Laat ons het verwijt voorkomen, dat onze nazaten ons zouden kunnen maken, dat wij te kortzigtig waren, om ons waar belang te doorzien, en te flaauw, om het te behartigen.

— De jaarmarkt, eergisteren te Norg gehouden, was vrij druk bezocht; er was tamelijk veel vee aangevoerd, de prijzen waren hoog en de handel vlug, vooral in runderen. Wij zullen nader de hoeveelheid en de prijzen van het aangevoerde opgeven.

— Tot onbezoldigd Rijks-veldwachter is benoemd *J. G. Hazeloop* te Vledderveen.

* **Oosterhesselen**, 5 Sept. Met verwondering lazen wij in de courant van jl. Zaturdag een berigt uit Gramsbergen, inhoudende, dat de vee-arts aldaar te Gees in deze gemeente de schapen bij onderscheidene landbouwers heeft ingeënt.

Wij begrijpen niet, wie of wat de ingezetenen van Gees heeft bewogen, een vee-arts uit eene andere provincie in te roepen, om de pokstof van het eene schaap tot het andere over te brengen, waartoe onzes inziens volstrekt geene praktische bekwaamheid vereischt wordt. Bovendien gelooven wij niet, dat de ingezetenen van Gees overtuigd zijn, dat de vee-arts van Gramsbergen gelukkiger zijn werk heeft ten uitvoer gebragt, dan de vee-arts *Reimers* uit het naburige Dalen. De heer *Reimers* toch heeft bij den landbouwer en gemeente-ontvanger *Mensingh* te Zwinderen voor ruim twee maanden 75 schapen ingeënt, waarvan slechts drie gestorven zijn, terwijl er overigens bij onderscheidene landbouwers te Zwinderen ⅓ hunner schapen zijn gestorven, die in het inenten nalatig zijn geweest.

* **Annerveenschkanaal**, 4 Sept. In de verledene week passeerde langs het kanaal alhier een schaap, met bloemen en linten versierd, geleid door den koopman *H. Klein* van Veendam, die hetzelve gekocht had van de wed. *E. Steenge* alhier, voor de buitengewone som van 30 gulden. Dit schaap is levend gewogen en had de buitengewone zwaarte van 193 halve Ned. ponden.

* **Hardenberg**, 6 Sept. In de raadsvergadering van heden werd door den Voorzitter na de installatie der herbenoemde leden in sierlijke en kernachtige woorden de wensch geuit, dat, niettegenstaande onder de raadsleden over belangrijke zaken verschil van gevoelen bestaat, evenwel het welzijn en het algemeen belang der gemeente in ieders handelingen zal worden in het oog gehouden. Daarna is tot wethouder met vier tegen drie stemmen, in plaats van de heer *C. Lampe*, benoemd de heer *J. Hurink*, terwijl tot Ambtenaar van den burgelijken stand is herkozen den heer *C. J. van Riemsdijk*. Vervolgens is de begrooting van 1860 aangeboden en ter visie gelegd; daarna is de goedkeuring der begrooting over 1858 door H. H. ged. Staten dezer provincie, voorgelezen. — Eindelijk is door den heer *Meijerink* voorgesteld, om aan ieder bekende burger, voor zijn vroeger privilegie tweebunders grond af te staan, en alle gemaakte proceskosten, die eenige duizende guldens bedragen, voor rekening van de stad te nemen, welk voorstel met 5 tegen 4 stemmen is aangenomen.

* **Meppel**, 7 Sept. Als voorbeeld van zeer buitengewone groeikracht kan vermeld worden, dat hier in een tuin achter het gemeentehuis een lindeboom staat, die verleden jaar door een stormwind geheel van zijn kruin is beroofd, waaraan zich nu bladeren van reusachtige grootte bevinden, als zijnde 3 palm en 1 duim breed en 3 palm en 7 duimen lang. Ieder aanschouwer staat verbaasd over deze zeldzaam groote bladeren.

* **Bakkeveen**, 6 Sept. Was er hier gewoonlijk 'sjaarlijks veel drukte ter gelegenheid van de Norger kermis; dezen dag echter was dit bijzonder; zoodat ouden van dagen zich niet kunnen herinneren, ooit zoo vele wagens en rijtuigen alhier te hebben zien passeren, waartoe zonder twijfel het schoone en uitlokkende weder veel heeft bijgedragen. Uit alle oorden van Friesland zag men ze aankomen, met sierlijke wagens chais en paard, terwijl de gouden versiersels, waarmede het schoone geslacht zich opgepronkt had, genoegzaam bewees dat de friesche boerenstand nog steeds in bloeijenden toestand verkeert.

RAADSVERGADERINGEN.

Meppel, 7 Sept. In de gister avond gehoudene raadsvergadering zijn de herbenoemde raadsleden, de heeren *Tonckens*, *Geel*, *Beelink* en *de Jonge* beeedigd en hebben op nieuw zitting genomen.

De heer *Tonckens* is daarop met algemeene stemmen herkozen tot wethouder en ambtenaar van den Burgerlijken-stand, die den raad bedankte voor het vertrouwen in hem gesteld, als zijnde daarvoor zeer gevoelig, ook uit hoofde hij die betrekkingen reeds 35 jaren had bekleed.

De gemeente-begrooting voor 1860 en de gemeente rekening over 1858 zijn den raad aangeboden, ter inzage op de secretarie nedergelegd, in handen eener Commissie gesteld en tevens tegen betaling der kosten verkrijgbaar verklaard.

Het rapport der Commissie voor de werkinrigting en het armbestuur over 1858, strekkende tot goedkeuring der aangebodene rekeningen, zijn aangehouden tot eene andere vergadering.

Op voorstel van B en W, zijn de termijnen van storting voor de geldleening van f 46000 rentende 4½% gewijzigd op een amendement van den heer *Roelink*, en bepaald op 1 Februarij 1860 voor ⅓ op 1 Mei ⅓ en op 1 November ⅓ met vrijlating om het ingeschreven kapitaal voor ⅔ te storten bij het 2de termijn en alzoo op 1 Mei 1860.

De negotiatie is opengesteld op Maandag 12 dezer.

Een voorstel van B. en W., om den weg langs de keizersgracht van af het huis van den spekslager *A. Nop* tot aan de tipbrug te bestraten met klinkersteen ter breedte van 3½ el, wordt aangenomen en het dagelijksch bestuur geauthoriseerd, die werken te doen uitvoeren.

Een brief van het bestuur der gemeentelijke werkinrigting, verzoekende om vergrooting der lokalen, is gerenvoijeerd aan B. en W., om met het bestuur der werkinrigting nader te spreken over de inrigting van het pakhuis, thans door den heer *R. Houwink* wordende gebruikt.

Een voorstel van de kamer van koophandel en fabrieken, houdende om het tarief van het trekschuitenveer op Hoogeveen te wijzigen, is ter inzage der leden gelegd, om nader te behandelen.

Een brief van dezelfde kamer omtrent de verklaring, welke verordeningen op veeren enz. nog van kracht zijn, is ter inzage der leden gelegd en het onderzoek naar de andere wettige verordeningen opgedragen aan eene Commissie, bestaande uit den burgemeester als voorzitter en de heeren Mr. *W. L. Tonckens* en *Jh. de Jonge*.

Een brief van het burgerlijk armbestuur omtrent de bestemming van het huis van den karre- of aschman is aangehouden, om bij eene volgende vergadering te behandelen.

Op voorstel van den heer *Slot*, is een verzoek van de pl. schoolcommissie om de school van den onderwijzer *Mulder* te doorschieten, gerenvoijeerd aan B. en W. om eerst van de schoolcommissie te vragen de bestemming der scholen, daarvan den raad te berigten en dan het doorschieten der school van den onderwijzer *Mulder* te behandelen.

Eene resolutie van HH. Ged. Staten, houdende mededeeling, dat door het rijk en de Provincie eene subsidie beide van f 40 is verleend voor het verplegen van de krankzinnige *Jacoba Eeuwig*, is voor kennisgeving aangenomen zoo ook eene andere, houdende dat door Z. M. is goedgekeurd de verbetering van het Meppelerdiep met een jaagpad van af de galgekampsbrug en de Meppeler sluis, waarvan de afsnijdingen eene bodemsbreedte van 10 ellen zullen moeten hebben.

Eene resolutie van HH. Ged. Staten, houdende eene menigte vragen en aanmerkingen op de regeling van het onderwijs, is op voorstel van B. en W. in handen eener Commissie gesteld, bestaande uit de heeren *Slot*, *de Vries* en *Hartsuiker*.

Eindelijk is nog voor kennisgeving aangenomen eene resolutie houdende de goedkeuring van de negotiatie van f 46000 tegen 4½% en is daarop deze vergadering gesloten.

KUNSTNIEUWS.

Heden avond zullen Assens ingezetenen in de gelegenheid gesteld worden, alhier een muziekaal genot te smaken, zooals hun zeker zelden te beurt valt. De in de muziekwereld met zooveel roem bekende „Johannesberger Capelle" uit Elberfeld, bestaande uit een personeel van 30 à 32 personen, zal alhier een concert geven. Wij zullen wel niets behoeven te zeggen, om de voortreffelijkheid dezer Capelle te doen uitkomen, ieder, die in de muziekale wereld iets bekend is, heeft haar of van haar gehoord. In Groningen heeft zij het publiek in opgetogenheid gebragt; de *Gron. Ct.* zegt van haar:

„Het eerste concert van de Johannesberger Kapel op Maandag ll. te Groningen gegeven heeft een ieder als het ware geëlectriseerd; een voortreffelijker geheel, een grooter aplomb, een genuanceerder uitvoering kan men zich naauwelijks denken. Het zal onnoodig zijn alle nommers van het programma te omschrijven, in alles was de uitvoering volmaakt, het orkest werkt als een enkel virtuoos en hangt aan de punt van den directeerstaf. Dat de zaal niet beter bezet was, is misschien daaraan toe te schrijven, dat een groot gedeelte van het publiek geene muzikale bladen leest. Onder de meesters en dilettanten is zeker niemand, welke niet met de voortreffelijkheid der Kapel bekend was."

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

5 Sept. H. V., J. P. en N. N. te Groningen, wegens moedwillige mishandeling veroordeeld ieder tot 15 dagen cellulaire gevangenisstraf en f 8 boete. — H. L. W. te Ruinen, wegens moedwillige mishandeling, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot 4 dagen cellulaire gevangenisstraf. — H. R. G. te Havelte, wegens diefstal van een gereedschap van landbouw, veroordeeld tot 6 maanden cellulaire gevangenisstraf. — A. W. te Veenhuizen, wegens het uiten van scheldwoorden, veroordeeld tot f 2 boete.

Advertentien.

Heden beviel door Gods goedheid van eene welgeschapene DOCHTER E. H. H. E. BECKING, geliefde echtgenoot van

A. ALBERTI. *Predikant.*

Visvliet, 2 September 1859.

BESTUURDERS van het Departement Assen, der maatschappij tot Nut van 't Algemeen, brengen bij deze ter kennis; dat te dezer stede van wege de Maatschappij **zes VOLKSVOORLEZINGEN** zullen gehouden worden over GESCHIEDENIS enz. en NATUURWETENSCHAP. De eerste dezer voorlezingen zal plaats hebben in het locaal van J. B. SCHUT op Dingsdag den 13 September aanstaande, des avonds ten zeven ure.

Bewijzen van toegang zijn voor ieder belangstellende, geene leden der Maatschappij zijnde, **gratis** verkrijgbaar, ten huize van den Secretaris van het Departement. Behalve de leden en hunne dames zal zonder zoodanig bewijs niemand worden toegelaten.

Assen 5 Sept. 1859.

Bestuurders voornoemd,
P. WINTER, Voorzitter.
A. Th. HOSTEIJN, Secretaris.

Industrieschool.

De ondergeteekende, lid van het Bestuur van het Departement Assen der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid te Haarlem, meer bijzonder belast met het bestuur over de Industrieschool te Assen, roept bij deze op alle **JONGELIEDEN**, die in den cursus van $18^{59}/_{60}$ aan dat onderwijs zouden wenschen deel te nemen, om zich ten spoedigste bij hem aan te melden; zullende op den 27 dezer des avonds om 5 uren aan het Stadhuis, in het lokaal van het Kantongeregt, het voorloopig onderzoek, in het reglement bedoeld, of de jongelingen de vereischten bezitten om van de lessen gebruik te maken, plaats hebben.

Assen den 8 September 1859.

H. A. M. BRUMSTEEDE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente *BEILEN* noodigen **SOLLICITANTEN** naar den vacanten post van

HOOFDONDERWIJZER

aan de Hoofdschool te Beilen uit; om de vereischte bewijsstukken vóór of op 25 September e.k. franco in te zenden aan den Burgemeester voornoemd.

De inkomsten **der School** beliepen in de laatste jaren gemiddeld circa f 750—; daarenboven heeft de onderwijzer genot van vrije woning en tuin.

Blijft met den onderwijzerspost, die van koster, organist etc. verbonden, zooals zeer waarschijnlijk wordt geacht, dan wordt daardoor 't inkomen met eene som van circa f 250 - jaarlijks verhoogd.

De aan te stellen onderwijzer is verpligt een hulponderwijzer te houden ten genoege van 't bestuur, tot het tijdstip, dat de regeling van 't onderwijs, bedoeld bij art. 70 der Wet van 13 Augustus 1857, zal hebben plaats gehad.

Beilen, 3 Sept. 1859.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
DE VOS VAN STEENWIJK.
W. TIMMER.

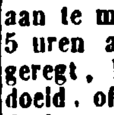

Bij de ondergeteekenden zal Zaturdag avond worden geslagt een puitengewoon **zware en vette OS** van plus minus 1000 halve Ned. ponden, welke is gemest en geweid bij Mevr. de wed. Mr. J. TONCKENS te Westervelde en Zondag geslagt aan de haak te bezien is, en waarvan ieder Manadag naar genoegen tegen billijke prijzen kan worden bediend.

Assen den 8 September 1859.

J. S. HIGENTLICH.
S. J. HIGENTLICH.

NB. De tweede ondergeteekende heeft thans zijne **SLAGERIJ** in de Oude Groningerstraat, naast den bakker THURKOW.

Zij, die eene **INTEEKENINGS-LIJST** hebben ontvangen op het JAARBOEKJE voor **1860**, GETITELD: DE

HEIDEBLOEM,

en daarop hun naam willen plaatsen, worden beleefdelijk verzocht, die lijst aan hun Boekverkooper of per post aan den uitgever dezer Courant te doen geworden.

's Gravenhage, 1859.

H. BOOM.

EENIG CONCERT,

TE GEVEN DOOR DE

JOHANNESBERGER CAPELLE,

uit ELBERFELD,

bestaande uit 30 LEDEN,

ONDER DIRECTIE VAN DEN HEER

JULIUS LANGENBACH,

op DONDERDAG den 8 September 1859, in de CONCERTZAAL van SCHUT te Assen.

PROGRAMMA.

EERSTE AFDEELING.

1. OUVERTURE *Freischütz*, C. M. VON WEBER.
2. KUNSTLER BALL TÄNZE WALSER, LANNER.
3. INTRODUCTIONE aus *Wilhelm Tell*, ROSSINI.
4. NOCTURNE-QUADRILLE, STRAUSS.
5. ALBUM MUSICALE POTPOURRI, HUNERFURST.

TWEEDE AFDEELING.

1. OUVERTURE, } Tanhaüser WAGNER.
2. SCèNE UND CHOR, }
3. TRAUME AUF DEM OCEAN. Wals von GUNG'L.
4. OUVERTURE *Zauberflöte*, MOZART.
5. TRAUMBILDER FANTAISIE, LUMBEY.

Aanvang te $7\frac{1}{4}$ ***uur***

Entréekaartjes voor f 1,00 tot 4 uur toe te bekomen aan het Lokaal; des avonds aan het Bureau entrée f 1,49

Gewone Verkooping

van de $\frac{1}{4}$ garve ***BOEKWEIT*** in Eekhouts-blok aan de Molenwijk te Smilde, zal plaats hebben op Dingsdag den 13 September 1859, 's namiddags te 2 uur, bij AALTJE LUXWOLDA, Nieuwe Veenhoop te Smilde.

De perceelen zijn uitgebakend.

Notaris H. H. VAN LIER.

De Staalwijn

van den Apotheker G. VAN LIPP te Kleef

bekleedt onder de Staalmiddelen eene eerste plaats vereenigende in zich de opwekkende eigenschap van den Wijn met de versterkende van het IJzer.

Deze ***STAALWIJN*** wordt met het beste gevolg aangewend in alle ziekten, die eene verbetering van het bloed en eene versterking van de Zenuwen vereischen, bij Zenuwzwakte met alle daarbij voorkomende Ziekteverschijnselen, bij ziekelijke aandoeningen van het Hoofd en het Ruggemerg, ter bestrijding van zoovele uit zwakte voortkomende onderbuikskwalen, en is bijkans onmisbaar in vele ziekten der kinderen. Daarbij is de ***LIPPSCHE STAALWIJN*** zeer aangenaam van smaak, en uitmuntend geschikt voor een langdurig gebruik, daar zelfs de zwakste magen denzelven bijzonder goed verdragen kunnen.

De FLACON met gebruiksaanwijzing kost f 1—25, en is te ontbieden door de Hoofdagenten F. VON WINDHEIM en Co, **VERKOOPHUIS** te Amsterdam en hunne bekende Depôts.

Heeren APOTHEKERS genieten een behoorlijk Rabat.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN 29 Aug.—3 Sept. Ondert. Jan Caspers Scholten en Willemina Lensen. — Geh. Jan Bolling en Hermanna Stoffers. — Overl. Aaltje Kuiper 3 w; Albertien Bosman echtgenoot van J. H. Brookman 26 j.; Geesje Katerberg 6 j; Jan Koster 10 m.; Maria Kastelijn echtgenoote van K. S. Eberhard 65 j., overleden te Leeuwarden. — Bev. Hendrikje Boer geb. Schonewille van z.; Aaltje Guchelaar geb. Hartman van d; Johanna Oelen geb. Schonewille van z.; Jantien Rosendal geb. Olde van d.; Femmechien Veldman geb. Hartman van z.

COEVORDEN 1—31 Aug. Geh. J. Brink en J. Lutke.— Bev. J. Jacobs geb. Dobben van d.; J. Schipper geb. Brink van d.; G. Dijs geb. Flier van z.; S. G. Jansen geb. Supheert van d.; G. Bakker geb Kollen van d.; F. Groenewoud geb. Tewis van d. — Overl. Johannes Pieters echtgenoot van M. A. Valke 86 j.; Gerrit Nijhuis, 10 w.

RUINEN 1—31 Aug. Ondert. geene. — Geh. geene. — Geb. Abraham z. van M. M. Levie en R. Stern; Geert z. van R. Hooijer en J. G. Bisschop; Jan z. van J. J. Dekker en F. G. Heetebrij: Albertien d. van E. H. Smid en F. E. Sol; Harm z. van K. H. Pool en M. G. de Wit; Hillechien d. van R. W. Kleis en E. H. Roozeboom. — Overl. E. B. Noordhuis echtgenoote van J. J. Talen, 24 j.; B. Koops echtgenoot van F. Kleis 58 j.; R. J. Dijkman ongeh. 45 j: een doodgeboren zoon van K. Brinkman en F. Klaren.

ZUIDLAREN 1—31 Aug. Geb. Jantje d. van H. Bakker en L. Timmer; Harm z. van B. Mulder en H. Meertens; Klaas z. van E. Bulk en G. Harms; Nanne z. van E. Kok en J; Addens; Marchien d. van J. C. Hamminga en J. Zondag. Jacob z. van J. Huttinga en H. Stevens; Annechien d. van J. F. de Vries en J. Weitering; Luchiena, d. van K. Hovius en H. Wassius; Berend z. van A. Scheper en G. Harms; Harm z. van A. Olthof en A. Smid. — Geh. Roelof Roelofs en Lammigje Timmer; Albert Olthof en Aaltje Smid. — Overl. H. Baving ongeh. 28 j.; G. Kremer 9 j.; H. Mulder 15 d.

BORGER 21 Aug.—3 Sept. Geb. Jan z. van L. Mulder en G. Niks te Buinen; Jakob z. van Metje Boon te Nieuwbuinen; Hinderkien d. van N. Dubbelboer en A. Bos te Nieuwbuinen; Geesje en Annigje, dochters van J. Hilberts en M. Stadman te Westdorp; Tietje d. van J. Venema en F. de Graaf te Nieuwbuinen; Berend z. van B. Kremers en J. Nijboer te Drouwenerveen; Stientje d. van R. Bossema en A. Dekker te Drouwenermond; Geert z. van J. Dokter en W. de Veen te Nieuwbuinen. — Overleden Sophia Seitz, vr. van C. Thon te Nieuwbuinen, 31 j.; Remmer Trip, m. van G. Spreen te Nieuwbuinen 27 j.; Ida Drenth te Nieuwbuinen, ongehuwd 60 j.; Roelfien Sanders te Drouwenermond, 9 m.; Geesje Brinks te Buinen, ongehuwd 23 j. en 8 m.

RODEN 1—31 Aug. Geboren: Antje d. van Froukje Heins Zwart; Geert Jannes z. van Jacob Copinga Landweer en Deeuwerken Derks Scholma. Eite z. van Jan Eitens Brink en Jaapkien Hendriks; Aaltien d. van Geert Derks Laning en Hinderkien Jannes Geersing; Wietse z. van Jan Harms Holt en Jantien Wietses Postema; Geertien d. van Jan Sipkes van der Heide en Zwaantje Jans Alders. — Geh. Jan Willems Ploeg en Henderkien Berends Koops. — Overl. Grietien Baralds Doedes echtgenoote van R. P. Ipema 61 j. Hendrik Roelfs Ananias wed. van J. J. Laning 42 jaar; Aaltien Jans Vogelzang ongehuwd 19 j., Jannes Krijte Rademaker ongehuwd 57 j.; Antjen Henderks Broer ongehuwd 53 j.; Eite Jans Brink 3 dagen; Derkien Harm Bolhuis 3 m.; Jantje Conraads Postema echtgenoote van Lucas Tiddens Hillebrands 53 j. Een levenloos kind van Thijs Hendriks Stel en Ike Hendriks Papenborg.

OOSTERHESSELEN 1—31 Aug. Geb. Johanna Hermina en Jan Willem tweelingen van Hendrik Gerhardus Rozema en Geertje Hermina Raasveld; Albert zoon van Egbert Kuipers en Grietien Wassen; Klazina dochter van Berend Snijders en Geertien Hepping. — Overleden: Harm Stevens echtg. van Anna Nijenhuis Jeulen 61 j.; Jan Willem Rozema 17 d. Johanna Hermina Rozema 25 d. — Geh. Berend Hoegen weduwnaar van Grietje Kuik met Aaltien Oots.

ZWEELOO 1—31 Aug. Geboren: Lambert z. van Koop Boer en Janije Epping; Roelofje d. van Hendrikus Nijhoving en Jantje Lanning; Lammichje d. van Hendrik Elders en Marchje Nijmeijer; Jan z. van Harm Hepping en Marchje Elders. — Overl.: Aangegeven een levenloos kind van het mannelijk geslacht van Jans Kamps en Hindrikje Eising; Roelofje Komduur 12 weken. — Geh. Roelof Wesseling met Lammichje Hoving.

ROLDE 1—31 Aug. Geh. geene. — Geb. Geessien d. van Geert Tugters en Egbertien Kerkveld te Grolloo; Reinder z. van Jan Meertens Schuring en Grietje Posthuis te Ekehaar; Rense z. van Geert Veenstra en Grietje Jansen te Nijlande; Benjamin z. van Aron Levie Lezer en Froukje Wolf Levie te Rolde; Trijntje d. van Rudolf Venekamp en Hinderkien Hilberts te Rolde. — Overleden: Grietje Koers weduwe van Hendrik Piel 69 j. en 3 maanden; Aaltje Jobing ruim 6 m.; Jan Westebring echtgenoot van Aaltje Marring 54 jaar en 9 maanden.

MARKTBERIGTEN.

Heerenveen, 3 Sept. Rogge f 5.70 a f 6.40. Boekweit f 5.50 a f 6.20. Boter per $\frac{1}{4}$ vat f 47.50.

Steenwijk, 5 Sept. Rogge f 6.25 a f 6.75 — Boekweit f 0.00 a f 0.00. Boter per $\frac{1}{8}$ v. f 21.00 a 22.50.

Oldemarkt, 3 Sept. Boter per $\frac{1}{8}$ vat f 23.00.

Noordwolde, 1 Sept. Rogge f 6.00 a 6.40. — Boekweit f 0.00 a 0.00. — Boter f 0.90 a 0.95 het Ned. pd.

Coevorden, 5 Sept. Rogge f 7.00 a f 7.50. **Boekweit** f 4.60 a f5.25. — Boter per ned. pd. f 0.75. — $\frac{1}{4}$ vat f 32. $\frac{1}{8}$ vat f 16.25.

Groningen, 6 Sept.

Tarwe,	1858,	70 ℔	f 7-10	Gerst,	N. Winter	54 ℔	f 4-65
——	Oml.	72	- 7-50	——	dito	56	- 5-05
——	dito	74	- 7-90	——	Zomer	56	- 0-00
——	Old.	70	- 6-90	——	Knobbe	58	- 4-05
——	dito	72	- 7-30	Boekweit,	Zand	62	- 4-55
				——	dito	64	- 4-95
Rogge,	N. Inl.	66	- 5-50	——	N. Zwarte	64	- 4-75
——	dito	68	5-80	——	Veen	64	- 4-50
——	dito	70	- 6-10				
				Paardeboonen N.			f 6-25 a 6-60
Haver,	dikke	40	- 3-25	Groene Erwt.			- 8-00 a 10-0
——	dito	42	- 3-50	Graauwe dito			- 9-00 a 10-00
——	Voer	36	- 2-90	Koolzaad 1859			9-50 a 10-40
——	dito	40	- 3-30	Gort, grove			- 0-00 a 8-25
——	Zwarte	36	- 2-45	—— parel			-10-00 a 12-00
——	dito	38	- 2-75	Olie, raap p. v.			-32-50 a 00-00
				Boter, 1e soort.			-40-00 a 42-00
				—— 2e »			-36-00 a 38-00

Tarwe weinig in omgegaan. — Rogge slepend afgaande.— Boekweit weinig aan, en 15 cent hooger wel te plaatsen. — Gerst meer gevraagd en hooger verkocht. — Dikke Haver als voren; voer en zwarte iets lager. — Boonen niet driftiger. — Koolzaad in de beste soorten goed prijshoudend; mindere kwaliteiten vonden weinig vraag. — Gort stil.

HOOGEVEEN, 6 Sept. Rogge: hoogste f 7,00, laagste f 6,90 Boekweit hoogste f 5,00, laagste f 4,75. — Haver, hoogste f 3,35, laagste f 3,25. Boter per Ned. pd. hoogste f 0,95, laagste f 0.75; per $\frac{1}{4}$ vat hoogste f 38.00, laagste f 30—. Roggebrood 6 Ned. ℔ — ct

AMSTERDAM, 5 Sept. TARWE nagenoeg onveranderd; 132 witbonte Poolsche f 320; 129 ℔ oude dito f 312; 129 ℔ geringe bonte dito f 253 bij partij; 126 ℔ geringe roodbonte dito f 235; 127 ℔ jarige bonte f 275; 127 ℔ jarige Friesche f 250. — ROGGE onveranderd: 125, 128 ℔ Pruissische f 180, 186 bij partij; 119 ℔ Odessa f 163; 118 ℔ Petersburger f 164; 117 ℔ dito f 160. — KOOLZAAD dadelijk onveranderd, op het Najaar traag in een doen, op het Voorjaar prijsh.; Friesch £ 53; Röbs op 9 vaten £ $53\frac{1}{2}$; op 9 v. Olie in April £ 60 bieden, £ $60\frac{1}{2}$ laten; Oct. £ $56\frac{1}{2}$. — LIJNZAAD in een doen; 118, 119 ℔ Friesch f 315. — RAAPOLIE dadelijk en op levering iets aangenamer; op 6 weken f $35\frac{1}{4}$; Vliegend f 34; 1o. Oct. f $33\frac{3}{4}$, 34; Nov. f 34; Dec. f $34\frac{1}{4}$; Mei f 35, $\frac{1}{4}$. — LIJNOLIE dadelijk en op levering onveranderd; op 6 weken f $34\frac{1}{4}$; Vliegend f 33; 1o. Oct. f $32\frac{3}{4}$; Nov. f 33; Dec. f $32\frac{1}{4}$. — HENNEPOLIE op zes weken f $37\frac{1}{2}$ Vliegend f $36\frac{1}{4}$. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 60 a f 64. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f $8\frac{1}{2}$ a f $10\frac{1}{2}$. Kamper-Eilands HOOI f 13 a $15\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM, 3 Sept. MOUTWIJN f $14\frac{3}{4}$ per vat contant, met kleinen handel. — — JENEVER 100 pct. Amst. proef f $18\frac{1}{4}$ a f $18\frac{3}{4}$ per vat contant bij partij.

Veemarkten.

GRONINGEN 6 Sept. Onze veemarkt was heden gering bezocht, hetwelk moet worden toegeschreven aan de heden te Norg gehouden markt; van schapen was een tamelijke aanvoer, evenwel zonder verkoop; van varkens was de aanvoer niet groot, de handel willig, zij werden verkocht van f 9 tot f 20 a f 33.

LONDEN 5 Sept. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 5270 runderen, 212 kalveren en 29,660 schapen. Prijzen onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	5 Sept.	6 Sept.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{4}$	$64\frac{13}{16}$
—	3	$77\frac{13}{16}$	$77\frac{13}{16}$
—	4	$98\frac{7}{16}$	$98\frac{13}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$128\frac{1}{4}$	
O. I. Leening	4	$97\frac{1}{2}$	
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$		
N. B.	$\frac{1}{2}$		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$105\frac{1}{2}$	$105\frac{3}{8}$
Cert. 1831/33	5	$87\frac{3}{8}$	
Dito 1840	4	$85\frac{1}{4}$	
—— Stieglitz	4	$85\frac{1}{4}$	$85\frac{1}{4}$
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	$95\frac{1}{4}$	
—— 1855 6eS.	5	$102\frac{7}{8}$	$101\frac{5}{16}$
—— van Ass.	6	$65\frac{1}{4}$	

	pCt.	5 Sept.	6 Sept.
Polen,			
Aand. fl 500	f	$156\frac{1}{2}$	156
Obl.	4	$80\frac{1}{8}$	$80\frac{1}{2}$
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$33\frac{9}{16}$	
Obligatien	3	$45\frac{5}{16}$	
Binnenl.	3	$42\frac{7}{16}$	$45\frac{9}{16}$
Amortisable		$10\frac{7}{8}$	
Bewijz. Coup.		$4\frac{1}{2}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4	$53\frac{1}{2}$	
—— Metal.	5	$58\frac{15}{16}$	59
— RenteA.	5	$76\frac{1}{2}$	
— Nation.	5	$62\frac{15}{16}$	$62\frac{15}{16}$
—— ——	$2\frac{1}{2}$	31	$31\frac{1}{16}$
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{8}$	
Portug., Obl.	3	$44\frac{3}{4}$	44
Brazilien	5	$99\frac{7}{8}$	
Weener aandeelen	4		

5 Sept. Bij weinig handel was de markt nagenoeg onveranderd.

6 Sept. Oostenrijksche fondsen waren flaauw; Spaansche stijgend met vele koopers.

De Verteller, enz.

De heer Blondin, de vermaarde Fransche koorddanser die in den jongsten tijd zoo veel opgang in Noord Amerika heeft gemaakt, heeft andermaal zijn halsbrekend kunststuk, van van den eenen oever van den Niagara naar den anderen over eene stijve koord te wandelen onder het ten uitvoer brengen van de ongehoordste acrobatische toeren volbragt. De *Buffalo Express* deelt er het volgende van mede: Toen onze waaghals omstreeks halfweg van het middelpunt gekomen was, stond hij stil, zette zich neder en ging vervolgens lang uit op de koord liggen, verrigtte toen de stoutmoedigste kunsten, en ging ten laatste op het hoofd staan, en draaide en zwaaide met zijne beenen wel is waar op de roekeloosste, maar toch koddigste manier van de wereld. Daarop zijn' weg vervolgende, ging hij een klein eind voort, stond weer stil, en hervatte zijne toeren, waarbij hij nog een achterwaartschen luchtsprong deed, en zich een of twee malen om de koord draaide, dat de toeschouwers van angst stonden te beven, en menige dame een gil gaf. Wederom vooruit gaande, wandelde hij voort tot aan de opene ruimte in het middelpunt tusschen de buitenste keertouwen die naar beide oevers liepen, waar de kabel over de golf gespan, en was zonder stut of steun. Hier stond hij weer stil, en, zijn balanceerstok op een der keertouwen neer leggende hing hij zich onder aan den kabel, en enterde langs dit middelpunt van een enkel touw als een aap met ongeloofelijke snelheid voort Op dezelfde gymnastische manier teruggaande, begon hij weer op de plaats gekomen zijnde waar hij zijnen balanceerstok had neergelegd, eene menigte kunsten te vertoonen, waarbij de toeschouwers de haren te berge rezen en het geluid in hunne keel bleef steken. Met zijne handen den kabel grijpende, wierp hij zijn ligchaam er van af en hing langer dan tien seconden, eerst aan beide armen, en ten laatste aan eenen arm over dien vreeselijken afgrond. Daarna duikelde hij verscheide keeren over het hoofd zoo als men de jongens wel eens ziet doen, of ging aan de schoudergewrichten in de onnatuurlijkste houding hangen. Dan weder strekte hij zijn ligchaam lang uit, steeds aan de armen hangende, achterover geworpen, zoo als wij reeds beschreven hebben — eene kunstverrigting waartoe ontzettende kracht behoort, en die vreeselijk het zenuwgestel moet uitputten. Daarna ging hij aan de beenen hangen, en ten laatste aan één been, met het hoofd naar beneden hangende — draaide hij om de koord, sprong er weer op — ging andermaal op het hoofd staan, en verrigtte al de gevaarlijkste kunsten van gewone koorddansers onder gewone omstandigheden. Tweemalen, alvorens aan den oever te komen, stond hij stil, en voerde de potsierlijkste fratsen uit, als ware hij besloten zich tot het uiterste toe te vermoeijen, en de toeschouwers, door de tentoonspreiding van zijn moed en bekwaamheid volkomen genoegen te geven. En dat zij voldaan waren zal wel geene verzekering behoeven. De uitvoering was wonderbaarlijk, en opwekkend genoeg zelfs voor den hartstogtelijksten najager van hevige aandoeningen.

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*